RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

nr. 235.357 van 5 juli 2016
in de zaak A. 213.076/XIV-35.811

In zake : de BVBA BRUSSSELS OVERSLAGBEDRIJF
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Beleyn en Elias Gits
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Christophe Ronse en William Timmermans
kantoor houdend te 1000 Brussel
Havenlaan 86 C/414
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 11 juli 2014, strekt tot de nietigverklaring van “de beslissing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 15 januari 2014 waarbij diverse aan verzoekende partij (deels) uitbetaalde kapitaalpremies worden teruggevorderd (dossiers EXPA/20.425/158, EXPA/20.583/158 en EXPA/20.776/158) en waarbij tezelfdertijd de eerder toegekende doch nog niet uitbetaalde kapitaalpremie wordt ingehouden (EXPA/20.425/158)”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 april 2016.

Staatsraad Kaat Leus heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Roel Meeus, die *loco* advocaat Jan Beleyn verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Katrien Espagnet, die *loco* advocaat Christophe Ronse verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven, behoudens wat het bedrag van de kosten betreft.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partij dient op 14 augustus, op 4 oktober respectievelijk op 7 december 2012 drie steunaanvragen in voor algemene investeringssteun. De investeringen dienen voor de financiering van een Sennebogen overslagkraan 850M D serie-Green Line (Dossier EXPA/20.425/158), een hydraulische grijper (Dossier EXPA/20.583/158) en een Wiellader bobcat (Dossier EXPA/20.776/158).

Op 17 december 2012 beslist de minister van Economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om krachtens de ordonnantie van 13 december 2007 ‘betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie’ in het dossier EXPA/20.425/158 een kapitaalpremie toe te kennen van 131.700 euro. Op 11 april 2013 beslist hij om in het dossier EXPA/20.583/158 een kapitaal premie toe te kennen van 12.615 euro en op 4 juni 2013 om in het dossier EXPA/20.776/158 een kapitaalpremie toe te kennen van 7.860 euro.

In elke toekenningsbeslissing wordt de te dezen relevante bijzondere voorwaarde opgenomen:

> “Het niet naleven van één van de hieronder vermelde bijzondere voorwaarden kan leiden tot de volledige intrekking van de toegekende steun.
> Voorwaarde 1
> Deze beslissing blijft van toepassing zolang het bedrijf een exploitatiezetel behoudt op het grensgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten) en zolang het de gesubsidieerde investeringen blijft gebruiken binnen de grenzen van het Gewest; bovendien moeten de gesubsidieerde investeringen in de ontwikkelingszone daar behouden blijven. In het tegen-overgestelde geval moet het bedrijf de toegekende steun gedeeltelijk of volledig terugbetalen, overeenkomstig de per ministeriële beslissing vastgestelde modaliteiten.
> Voorwaarde 2
> […]”.

3.2. Op grond van artikel 36 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 juni 2008 ‘betreffende de steun voor algemene investeringen’ wordt een onderzoek gevoerd naar de aanwending van de toegekende steun en de naleving van de voorwaarden.

Er worden onder meer controles ter plaatse gedaan op 26 juli 2013, 13 september 2013, 23 september 2013 en 21 november 2013 waarbij volgens de administratie de verzoekende partij geen exploitatiezetel heeft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3.3. Op 15 januari 2014 beslist de directeur-generaal namens de minister tot terugvordering van de reeds uitbetaalde overheidssteun en niet-uitbetaling van de derde schijf die eerder was toegekend:

> "De onderneming BRUSSELS OVERSLAGBEDRIJF BVBA ontving :
> - op 17/12/2012 een kapitaalpremie van € 131.700 op een totaal gesubsidieerd bedrag van € 439.000 voor de aankoop van een mobiele overslagkraan 'Sennebogen 850.0.1058';
> - op 11/04/2013 een kapitaalpremie van € 12.615 op een totaal gesubsidieerd bedrag van € 42.050 voor de aankoop van twee hydraulische overslag-grijpers;
> - op 04/06/2013 een kapitaalpremie van € 7.860 op een totaal gesubsidieerd bedrag van € 26.200 voor de aankoop van een wiellader CAT226B3.
>
> Op 26/07/2012 begaf een ambtenaar van de Economische Inspectie zich naar de exploitatiezetel aan de Vaartdijk 101 te 1130 Brussel van de onderneming. Ze stelde vast dat zich hier een ommuurd terrein zonder dakbedekking bevond, met een brievenbus op naam van Brussels Overslagbedrijf. Er was niemand aanwezig. De gesubsidieerde investeringen waren niet aanwezig.
>
> Op 13/09/2012 begaf de ambtenaar zich naar de Léon Monnoyerkaai 11, bij het bedrijf H&H, klant van uw bedrijf. De investeringen werden er gevisualiseerd.
>
> Op 23/09/2013 had de ambtenaar een afspraak op de maatschappelijke zetel aan de Vaartdijk 101 voor een controle van de boekhoudkundige stukken. U bracht de boekhouding mee in plastic bakken, aangezien u verklaarde de boekhouding van thuis uit te voeren (Koning Albert I laan 143 te Roeselare).
>
> Op 21/11/2013 begaf de ambtenaar zich naar Roeselare en stelde vast dat :
> - niemand aanwezig was in de woning aan de Koning Albert I laan 143, en dat er geen naam of informatie op de deurbel of de brievenbus vermeld was;
> - niemand aanwezig was op het adres aan de Jan Mahieustraat 25, en dat de naam Brussels Overslagbedrijf niet vermeld werd op de deurbel of de brievenbus;
> - dat de boekhouding van uw bedrijf bijgehouden werd in het gebouw aan de Oude Diksmuidsestraat 20B, in gebruik door Bulck Cargo Handling BVBA.
>
> Bovendien werden volgende vaststellingen gedaan :
>
> a) Alle zes steunaanvragen (voorafgaande toelatingsaanvragen en definitieve aanvragen) werden verstuurd vanuit Roeselare (duidelijke poststempels), niet vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
>
> b) De Kruispuntbank van Ondernemingen vermeldt voor uw bedrijf als maatschappelijke zetel en als enige vestigingseenheid het adres aan de Vaartdijk 101 te 1130 Brussel.
>
> c) In de Parlementaire Stukken van de Organieke Ordonnantie van 13 december 2007 (A- 403/1 - 2006/2007) staat uitdrukkelijk vermeld in de Memorie van Toelichting :
>
> > De door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangeboden steun richt zich tot elk natuurlijk of rechtspersoon die een economische activiteit uitoefent (...) op het gewestelijk grondgebied.
> >
> > De begunstigde moet bovendien beschikken (...) over menselijke middelen en goederen die hem eigen zijn teneinde een economische activiteit uit te oefenen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
> >
> > Dit moet vermijden dat er steun wordt toegekend aan ondernemingen of toekomstige ondernemingen die er enkel een brievenbus op zouden nahouden in het Brussels Gewest. (...)

Het is bijgevolg de exploitatiezetel en niet de maatschappelijke zetel die in aanmerking zal worden genomen.

d) Het Arbitragehof geeft in haar arrest nr. 10 van 30 januari 1986 de volgende definitie voor 'exploitatiezetel':

> iedere vestiging of centrum van activiteit met enige standvastigheid waaraan het personeel gehecht is, en waar[de] sociale contacten tussen de werkgever en werknemer in principe plaatshebben. Dit wil zeggen daar waar doorgaans de opdrachten en instructies aan de werknemer worden gegeven, daar waar hem doorgaans alle mededelingen worden gedaan, daar waar de werknemer zich wendt tot de werkgever

e) Op het adres Jan Mahieustraat 25 te Roeselare, de 'administratieve zetel', staan volgens de KBO 14 ondernemingen geregistreerd, waarvan 11 maatschappelijke zetels. Uw bedrijf is hier niet bij. Het sociaal secretariaat waar u mee samenwerkt, SODIWE VZW, is er wel gevestigd.

f) Op 26 oktober 2012 nam uw bedrijf een concessie aan de Vaartdijk over van de hierboven vernoemde onderneming Bulck Cargo Handling BVBA.

Rekening houdend met alle verkregen informatie en alle vaststellingen, meent de Economische Inspectie te mogen besluiten dat het Brussels Overslagbedrijf BVBA wel haar klanten heeft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar (nog) niet haar exploitatiezetel.

De opgegeven maatschappelijke zetel aan de Vaartdijk 101 te 1130 Brussel en het voorwerp van een concessie van de haven van Brussel, is niet meer dan een leegstaand onroerend goed met een brievenbus.

De grond van de hierboven beschreven vaststellingen (d) en (e) kan dit adres niet worden beschouwd als een exploitatiezetel in de zin van artikel 61 van de ordonnantie van 2007. De begunstigde beschikt namelijk niet over eigen menselijke middelen of goederen op dat adres, of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 61 van hoofdstuk III van de Ordonnantie van 13 december 2007 bepaalt :

> De steun mag slechts aan de begunstigde worden verleend indien deze een economische activiteit uitoefent of een economische activiteit wil uitoefenen op het grondgebeid van het gewest en waarbij deze beschikt of overweegt te beschikken over menselijke middelen en goederen die voor hem specifiek zijn bestemd.

Dit artikel werd dus niet nageleefd. Dit vormt dus een inbreuk.

Bijgevolg zie ik mij verplicht, ingevolge de toepassing van de Ordonnantie van 13 december 2007, om u de volledige terugbetaling te vragen van de bedragen die tot op vandaag werden ontvangen:

	terug te vorderen
EXPA/20.425/158	€ 65.850
	€ 39.510
EXPA/20.425/158	€ 12.615
EXPA/20.425/158	€ 7.860
	Totaal € 125.835

Bovendien zal de derde schijf ten bedrage van € 26.340 van dossier EXPA/20.425/158 niet uitbetaald worden.

Ik verzoek u bij deze om op het rekeningnummer BE66 0912 3109 4243 (BIC:GKCCBEBB) van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - 1035 BRUSSEL, binnen de 90 (negentig) dagen na ontvangst van deze brief, een

bedrag te willen storten van € 125.835 met de vermelding: IE 2013-02040-101 BRUSSELS OVERSLAGBEDRIJF BVBA.

Indien niet wordt ingegaan op dit verzoek om over te gaan tot een terugbetaling binnen de voorziene termijn, dan zie ik mij verplicht om deze procedure voort te zetten via gerechtelijke weg. In dit geval kunnen er van u moratoire interesten worden geëist."

Dit is de bestreden beslissing.

3.4. Met een aangetekend en met redenen omkleed schrijven van 14 maart 2014 richt de raadsman van de verzoekende partij zich tot het bestuur "Economie en Werkgelegenheid" van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarin hij te kennen geeft dat zijn cliënt de bestreden beslissing betwist zowel in rechte als in feite. Hij stelt dat zijn cliënte meent niet tot teruggave van de steun gehouden te zijn en blijvend aanspraak te kunnen maken op de reeds toegekende steun en dat haar nieuwe steunaanspraken gegrond moeten worden verklaard. Hij verzoekt het bestuur om zijn mening te willen herzien, minstens tot verder overleg te komen, bij gebrek waaraan "de rechtbank hierover uitspraak [zal] moeten doen".

3.5. De verzoekende partij dagvaardt op 28 mei 2014 de verwerende partij bij de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel. Deze dagvaarding heeft onder meer betrekking op de in de bestreden beslissing betwiste terugvordering.

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

Exceptie betreffende het gebrek aan rechtsmacht

4. In haar memorie van antwoord werpt de verwerende partij een exceptie op waarin zij, met verwijzing naar de artikelen 144 en 145 van de Grondwet, de rechtsmacht van de Raad van State betwist omdat het werkelijk voorwerp van het beroep tot nietigverklaring een betwisting inzake subjectieve rechten betreft. De middelen in het verzoekschrift van de verzoekende partij zijn rechtstreeks verbonden met het subjectief recht op subsidies en op de terugbetaling ervan. De terugbetaling van de subsidies vloeit automatisch voort uit de toepassing

van de bijzondere voorwaarden inzake de terugbetaling van subsidies. Concreet betekent dit dat als de terugbetalingsvoorwaarden van de subsidies vervuld zijn (omdat de toekenningsvoorwaarden niet vervuld zijn), de verwerende partij een subjectief recht heeft op de terugbetaling van de subsidies, en een plicht deze terug te vorderen zonder enige keuze ter zake.

Er bestaat in hoofde van de verwerende partij immers de verplichting om de terugbetaling te eisen ingeval de voorwaarden tot toekenning of tot behoud van de subsidies niet langer worden nageleefd. Dit is een volstrekt gebonden bevoegdheid. Aan artikel 50, § 2 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’ werd gevolg gegeven door het aannemen van de wet van 16 mei 2003 ‘tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof’. Deze wet van 16 mei 2003 trad, voor wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, in werking op 1 januari 2006. Artikel 13, 1°, van die wet bepaalt dat de begunstigde die de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend, gehouden is tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie. Artikel 67 van de organieke ordonnantie van 13 december 2007 ‘betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie’ verwijst naar genoemd artikel 13 van de wet van 16 mei 2003 om de toegekende steun terug te eisen. Artikel 94 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 ‘houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle’ verwijst eveneens naar datzelfde artikel 13. Met verwijzing naar rechtspraak met betrekking tot gelijkaardige beroepen, stelt de verwerende partij dat de Raad van State niet over de vereiste rechtsmacht beschikt. Zij wijst er “ten overvloede” op dat kan worden benadrukt dat de verzoekende partij op voorhand door middel van het door de steunaanvrager ondertekende aanvraagformulier en de ministeriële beslissingen waarbij de steun werd verleend, duidelijk werd geïnformeerd omtrent de terugbetalingsplicht in het kader van de toepassing van de voormelde ordonnantie (lees: van 13 december 2007) en dat de verzoekende partij zelf twijfelt aan de rechtsmacht van de Raad van State

aangezien zij de verwerende partij eveneens dagvaardde bij de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

5. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord dat de verwerende partij “in een alvast zeer lang uitgesponnen en zeer gestoffeerd exposé” uiteenzet dat het beroep niet-ontvankelijk zou zijn omdat het eigenlijke voorwerp van debat een discussie over een subjectief recht zou zijn waarover de Raad van State zich niet zou mogen uitspreken. Dit zou volgens de verwerende partij ook reeds bevestigd zijn in diverse gelijkaardige beroepen tot betwisting van een terugvorderingsbeslissing waarbij de Raad van State telkenmale zou hebben geoordeeld dat zij in dergelijke aangelegenheden geen rechtsmacht heeft. De verwerende partij wijst in dat verband ook op de burgerrechtelijke procedure die de verzoekende partij eerder heeft ingeleid.

Het standpunt van de verwerende partij is de verzoekende partij niet vreemd. Zij stelt dat “met verwerende partij effectief [moet] aangenomen worden dat Uw Raad de laatste jaren (o.m. bij de interpretatie van ‘kan-bepalingen’ in de verschillende subsidiereglementeringen in de verschillende gewesten) verschillende keren tot de vaststelling is gekomen dat zij onbevoegd is”. De verzoekende partij meent echter dat “in het nog niet zo verre verleden” de Raad van State nog andere standpunten dienaangaande heeft ingenomen en een analyse van de voorliggende rechtspraak aangaande de hier van toepassing zijnde specifieke Brusselse subsidiereglementering de verzoekende partij geen volledig uitsluitsel bood zodat ook het voorliggende vernietigingsberoep werd ingediend.

De verzoekende partij richt zich, wat ze in haar laatste memorie herhaalt, naar de wijsheid van de Raad van State.

Beoordeling

6. Uit de artikelen 144, eerste lid, en 145 van de Grondwet volgt dat de geschillen over subjectieve rechten - altijd, wat de geschillen over burgerlijke rechten betreft, en in principe, wat de geschillen over politieke rechten betreft - tot de rechtsmacht van de hoven en rechtbanken behoren. Onder voorbehoud van een toewijzing van bevoegdheid inzake politieke rechten, is de Raad van State dan ook zonder rechtsmacht om kennis te nemen van beroepen tot nietigverklaring waarvan het werkelijke en rechtstreekse voorwerp een geschil over subjectieve rechten betreft. Dat is het geval wanneer het annulatieberoep strekt tot de erkenning van een subjectief recht, waaromtrent het bestuur geen discretionaire, maar slechts een gebonden bevoegdheid bezit. Opdat er sprake zou zijn van een vordering op grond van een subjectief recht, en dus van gebrek aan rechtsmacht van de Raad van State, is vereist dat een verzoeker zich beroept op een welbepaalde juridische verplichting die een regel van objectief recht rechtstreeks aan een derde oplegt en bij de nakoming waarvan een verzoeker belang heeft. Om zich ten aanzien van de bestuurlijke overheid op een subjectief recht te kunnen beroepen is het, zoals gezegd, noodzakelijk dat de bevoegdheid van de overheid gebonden is (Cass. 8 maart 2013, nr. C.12.0424.F).

De Raad van State heeft bijgevolg enkel rechtsmacht indien de bestreden beslissing een constitutieve beslissing is waarbij de overheid gebruik heeft gemaakt van haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid. Hij is zonder rechtsmacht als het gaat om een beslissing waarbij de overheid vaststelt dat de betrokkene voldoet, of te dezen niet langer voldoet, aan de wettelijke en reglementaire voorwaarden waardoor hij zich kan beroepen op een welbepaald recht of, zoals te dezen, dat recht verliest.

7. Het relevante wetgevend kader wordt hierna weergegeven.

Het verkrijgen van een subsidie voor algemene investerings-steun wordt geregeld in onder meer afdeling 1 van Hoofdstuk II (artikelen 7 tot en

met 9) van de organieke ordonnantie van 13 december 2007 ‘betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie’ (hierna: “ordonnantie van 13 december 2007”). Krachtens artikel 7 van die ordonnantie kan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, tegen de voorwaarden die in die afdeling zijn bepaald, steun verlenen aan de micro-, kleine en middelgrote ondernemingen die een investering verrichten op het grondgebied van het Gewest. De steun bestaat uit een basissteun en kan worden verhoogd met twee aanvullende steunmaatregelen, de ene indien de onderneming voldoet aan de door de regering bepaalde doelstellingen inzake tewerkstelling, en de andere indien de onderneming voldoet aan de door de regering bepaalde doelstellingen inzake economisch beleid. Deze aanvullende steunmaatregelen mogen worden gecumuleerd (artikel 8, § 1). De regering verhoogt het bedrag van de basissteun en van de aanvullende steun indien de investering geschiedt in een ontwikkelingszone (artikel 8, § 2).

De voorwaarden voor de toekenning van de steun worden bepaald in artikel 60 en volgende van de ordonnantie van 13 december 2007. Krachtens artikel 60 ervan, en zonder afbreuk te doen aan de steun voor pre-activiteit, “kan” de steun slechts worden toegekend aan de begunstigde indien deze in regel is met het geheel van de op hem van toepassing zijnde normen, met name de normen van fiscale en sociale aard en de milieunormen, tenzij de steun bedoeld is om die normen te kunnen naleven. Conform artikel 61 van diezelfde ordonnantie mag de steun slechts aan de begunstigde worden verleend indien deze een economische activiteit uitoefent of een economische activiteit wil uitoefenen op het grondgebied van het Gewest, en waarbij deze beschikt of overweegt te beschikken over menselijke middelen en goederen die voor hem specifiek zijn bestemd. Artikel 62 en 63 bepalen respectievelijk dat voor eenzelfde uitgave gekoppeld aan een investering of een project, de begunstigde niet meerdere door de ordonnantie voorziene steunmaatregelen mag cumuleren en dat, wat de steun voor investeringen betreft, zonder afbreuk te doen aan de steun voor pre-activiteit, de begunstigde zich ertoe verbindt om tijdens een periode van vijf jaar, ingaand vanaf de datum van het einde van de verwezenlijking van de investeringen die aanleiding hebben gegeven tot de toekenning van de steun, om de investering op het

grondgebied van het Gewest te behouden, de bestemming te behouden van de activa die het voorwerp uitmaken van een steunmaatregel, deze activa te gebruiken voor de voorziene doeleinden en de voorwaarden na te leven waartegen de steun werd verleend. Wat de overige steun betreft, en zonder afbreuk te doen aan de steun voor pre-activiteit, verbindt de begunstigde zich ertoe om tijdens een periode van vijf jaar, ingaand vanaf de datum van de toekenning van de steun, de economische activiteiten van de onderneming te behouden op het grondgebied van het Gewest (artikel 65 van die ordonnantie).

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 juni 2008 betreffende de steun voor algemene investeringen (hierna: "besluit van 26 juni 2008") verleent uitvoering aan de ordonnantie van 13 december 2007. In dit uitvoeringsbesluit worden nauwkeurig, duidelijk en gedetailleerd de voorwaarden uitgewerkt waaraan moet worden voldaan om de algemene investeringssteun te genieten. In hoofdstuk III ervan wordt de vorm, intensiteit en het bedrag van de steun nauwkeurig vastgelegd.

8. Uit de aangehaalde bepalingen kan worden afgeleid dat de steun, die de vorm van een subsidie heeft, wordt toegekend indien aan de voorwaarden van de ordonnantie van 13 december 2007 en het uitvoeringsbesluit van 26 juni 2008 is voldaan. Het recht op uitbetaling van de toegekende subsidie is een subjectief recht in hoofde van de betrokken onderneming. De minister van Economie die in de individuele gevallen de steun al dan niet verleent, oefent een gebonden bevoegdheid uit. Als de onderneming voldoet aan de voorwaarden, wordt de subsidie toegekend wat ook blijkt uit de beslissingen tot toekenning van de premies aan de verzoekende partij, evenals uit de voorbereiding ervan.

9. Ook de terugvordering van de steun, is strikt gereglementeerd. De artikelen 66 tot 70 van de ordonnantie van 13 december 2007 regelen de controle op en de terugbetaling van de steun. Krachtens artikel 67, eerste lid, "wordt", behoudens gevallen van overmacht, de steun terugbetaald (1.) in de gevallen bedoeld in artikel 13 van de wet van 16 mei 2003 'tot vaststelling van de

algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof', en in artikel 94 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 'houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle', (2.) bij faillissement, ontbinding of vrijwillige dan wel gerechtelijke vereffening van de begunstigde en (3.) bij overhandiging door de begunstigde van opzettelijk onjuiste inlichtingen, welk het effect van deze inlichtingen ook moge zijn voor het bedrag van de steun.

Het hoger genoemde uitvoeringsbesluit van 26 juni 2008 bevat ook de nadere regels inzake de controle en teruggave van de steun. Zo bepaalt artikel 36 van dat besluit de periode waarbinnen de controle kan plaatsvinden en de wijze waarop ze gebeurt. Die nadere regels hebben betrekking op (onder meer) de controle van de naleving, door de onderneming, van de voornoemde artikelen 60, 62 en 63 van de organieke ordonnantie van 13 december 2007 (artikel 36, 2°, van het besluit van 26 juni 2008). Elke, in toepassing van de organieke ordonnantie aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verschuldigde teruggave of terugbetaling van steun, gebeurt door storting aan het Fonds voor hulp aan de ondernemingen bedoeld in artikel 2, 1°, van de ordonnantie van 12 december 1991 'houdende oprichting van begrotingsfondsen, met uitzondering van de terugbetaling van de vrijstelling van de onroerende voorheffing' (artikel 37 van besluit van 26 juni 2008).

10. Uit de bewoordingen van de voornoemde bepalingen alleen reeds blijkt dat het bevoegde bestuur niet over een zekere discretionaire bevoegdheid beschikt, onder meer inzake de keuze om al dan niet de subsidie terug te vorderen, alsook om te bepalen of de subsidie geheel, dan wel gedeeltelijk wordt teruggevorderd rekening houdend met de feitelijke vaststellingen.

Ook de verwijzing in artikel 67 naar artikel 13 van de wet van 16 mei 2003, laat geen enkele twijfel bestaan. Luidens artikel 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de

Gemeenschappen en de Gewesten, stelt de federale wet de algemene bepalingen vast op het stuk van de controle inzake het verlenen en het gebruik van subsidies. Ter uitvoering van artikel 50, § 2, derde lid, van die bijzondere wet heeft de federale wetgever de wet van 16 mei 2003 uitgevaardigd. Deze wet is krachtens artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 maart 2004 'houdende, voor wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, uitstel van de inwerkingtreding van de wet van 16 mei 2003 […]', wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, in werking getreden op 1 januari 2006. De artikelen 11 tot 14 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 bevatten algemene bepalingen inzake de controle op het verlenen en het gebruik van de door de gemeenschappen en gewesten toegekende subsidies. Luidens artikel 13, eerste lid, ervan is de begunstigde tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie gehouden: (1°) die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de subsidie werd verleend; (2°) die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend; (3°) die de in artikel 12 van diezelfde wet bedoelde controle verhindert. Dit betekent dat de verwerende partij over geen enkele discretionaire bevoegdheid beschikt, noch met betrekking tot het principe van de terugbetaling, noch met betrekking tot het bedrag ervan.

De volstrekt gebonden bevoegdheid van de verwerende partij in deze aangelegenheid leidt tot de conclusie dat de Raad van State geen rechtsmacht heeft inzake de bestreden beslissing.

11. De exceptie is gegrond.

Kosten

12. De verwerende partij vordert in haar memorie van antwoord dat de verzoekende partij zou worden verwezen in de kosten, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding die door de verwerende partij wordt begroot op het basisbedrag van 700 euro.

De verzoekende partij vraagt om de rechtsplegingsvergoeding ten voordele van verwerende partij te matigen tot het wettelijke minimum. Zij stelt eensdeels dat zij huidig vernietigingsberoep heeft ingesteld omwille van de "minstens eerdere onduidelijkheid" aangaande de rechtsmacht van de Raad van State "in debatten als deze". Daarenboven is de onderhavige zaak zeer gelijkaardig met twee andere door de verzoekende partij ingerichte vernietigingsberoepen (gekend bij de Raad van State onder het nummer G/A. 213.184/XIV-35.844 en G/A. 213.187/XIV-35.845), waarin de verwerende partij een minstens zeer gelijkaardig verweer voert. De minimale rechtsplegingsvergoeding kan dan redelijkerwijze volstaan.

13. Er is te dezen grond om overeenkomstig artikel 30/1, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de verwerende partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen nu deze als de in het gelijk gestelde partij dient te worden beschouwd.

14. Wat de begroting van de omvang van de rechtsplegings-vergoeding betreft, bepaalt artikel 30/1, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State:

> "§ 2. De afdeling bestuursrechtspraak kan, bij met bijzondere redenen omklede beslissing, de vergoeding verlagen of verhogen, zonder echter de door de Koning voorziene maximale en minimale bedragen te overschrijden. In haar beoordeling houdt ze rekening met:
> 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;
> 2° de complexiteit van de zaak;
> 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie".

Deze bepaling somt de criteria op waarmee de Raad van State rekening houdt om al dan niet af te wijken van het toe te kennen basisbedrag. Deze opsomming is limitatief zodat de Raad van State niet op andere gronden mag afwijken van het basisbedrag.

15. De kennelijk onredelijke aard van de situatie, bedoeld in voormelde bepaling, wordt niet aangetoond door erop te wijzen dat er, althans in hoofde van de verzoekende partij, “minstens eerdere onduidelijkheid […] in debatten als deze” bestaat omtrent de rechtsmacht van de Raad van State. Evenmin kan die kennelijk onredelijke aard worden vastgesteld op grond van het gegeven dat nog twee gelijkaardige beroepen door de verzoekende partij zijn ingesteld met betrekking tot beslissingen waarbij subsidie wordt geweigerd of teruggevorderd. De drie door verzoeker ingestelde vernietigingsberoepen kenden overigens hun normale procesverloop met de daarbijhorende uitwisseling van (laatste) memories.

16. Aan de verwerende partij wordt de door haar gevorderde rechtsplegingsvergoeding van 700 euro toegekend.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegings-vergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf juli tweeduizend zestien, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Kaat Leus,	staatsraad,

bijgestaan door

Johan Pas,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Johan Pas	**Geert Debersaques**